

Такризи муқарризи расмӣ

ба диссертатсияи Лайламои Худойназар дар мавзуи “Зиндагинома ва фаъолияти эҷодии Ғаффоралӣ Сафар” барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD) аз рӯи ихтисоси 6D020500 - Филология (6D020501 - Адабиёти тоҷик) – Душанбе, 2025.-184 с.

Дар адбиётшиносии муосири тоҷикӣ масъалаи омӯзиши ҳавзаҳои адабии кишвар, аҳволу осори намояндагони барҷастаи он ва умуман, бурду бохти доираҳои адабии минтақаҳо беш аз пеш муҳимият ва муҳаббат касб карда истодааст. Зеро дар давраи истиқлол дар ҷумҳурии комилан фазои нави адабӣ фарҳангӣ шакл гирифт, ки он ба рушди адабиёти тоҷик ҳам дар марказ ва ҳам дар минтақаҳои ҷумҳурии мусоидат намуд. Дар ин давра дар манотиқи гуногуни кишвар дар баробари доираҳои адабии суннатӣ ҳавзаҳои нави насли нави адабӣ зӯҳур карданд, ки онҳо дар тарбияи насли нави адибони тоҷик нақши шоиста бозида истодаанд.

Худи ҳамин воқеиятҳои адабӣ эҷодӣ дар манотиқи кишвар, зарурати омӯзиши эҷодиёти намояндагони маъруфу шинохташудаи ин ҳавзаҳои адабиро ба миён мегузорад. Ба таҳқиқи рӯзгору осори яке аз намояндагони маъруфи ҳавзаҳои адабии Хатлон, шоири шинохта Ғаффоралӣ Сафар ихтисос дода шудани диссертатсияи Лайламои Худойназар, иқдоми шоистае дар омӯзиши эҷодиёти намояндагони барҷастаи доираҳои адабии маҳаллии тоҷик мебошад. Чунки Ғаффоралӣ Сафар беш аз чихил сол дар хидмати адабиёт буда, дар гули ин солҳо мероси адабии арзишмандеро ба ёдгору гузоштааст. Эҷодиёти шоир аз лиҳози мазмуну ғоя, анвои адабӣ ва ҳунари адабӣ эҷодӣ хеле рангин ва ҷолиби диққат аст. Вай ҳам барои калонсолон ва ҳам барои бачагон ашъори аз лиҳози мазмуну муҳтаво арзишманду хотирмонро ба мерос гузоштааст. Дар ашъори шоир, дар баробари мавзӯҳои суннатии шеърҳои тоҷикӣ, ормонҳои миллӣ ва ниёзҳои маънавӣ иҷтимоии ҷомеаи мо дар замони истиқлол баён мешавад, ки ин ҳам ба аҳаммият ва зарурати омӯзиши мероси адабии ӯ хидоят мекунад.

Мутобиқати мавзӯ ва муҳтавои диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ. Диссертатсияи Лайламои Худойназар дар мавзуи “Зиндагинома ва фаъолияти эҷодии Ғаффоралӣ Сафар” ба омӯзиш ва таҳқиқи баррасии аҳволу осори яке аз шоирони шинохтаи муосири тоҷик Ғаффоралӣ Сафар ихтисос дорад, ки он воқеан, дар таҳқиқи арҷгузори

дастовардҳои адабию эҷодии намояндагони барҷастаи доираҳои адабии кишвар муҳим муҳим арзёбӣ мешавад.

Диссертатсияи мазкурро метавон, ҳамчун кӯшиши ҷиддӣ дар таҳқиқи рӯзгору осори Ғаффоралӣ Сафар арзёбӣ намуд. Муҳаққиқ дар пажӯҳиши мавриди назар кӯшидааст, ки зиндагиномаи шоир, масири камолоти адабию эҷодии ӯро мустанад ва бо далелҳои равшан тавзеҳ намояд. Инчунин, ашъори шоирро аз дидгоҳҳои гуногуни илмӣ ба баррасӣ кашида, мақому ҷойгоҳи Ғаффоралӣ Сафарро дар адабиёти муосири тоҷик ба таври возеҳ муайян созад. Арзиши дигари диссертатсия дар он аст, ки дар адабиётшиносии тоҷик эҷодиёти Ғаффоралӣ Сафар бори нахуст дар шакли монографӣ ба таҳқиқ гирифта мешавад. Аз ҷумла, диссертант ҷанбаҳои сабкию забонӣ ва адабию хунарии ашъори шоирро ба таври фарогир таҳқиқ менамояд, ки ин арзиши илмӣ диссертатсияро меафзояд. Аз тарафи дигар, чунин равиши таҳқиқи ҷомеъ имкон додааст, ки диссертатсия на танҳо тибқи талаботи илмӣ таҳия гардад, балки он ба меъёрҳо ва талаботҳои рисолаҳои доктори фалсафа (PhD) омода гардад ва ба муҳтавои ихтисоси 6D020500 - Филология (6D020501 - Адабиёти тоҷик) ҷавобгӯ бошад.

Мубрамияти мавзӯи таҳқиқ дар он ифода меёбад, ки дар диссертатсия бори нахуст эҷодиёти яке аз намояндагони маъруфи ҳавзаи адабии Хатлон Ғаффоралӣ Сафар ба таври мукаммалу фарогир мавриди таҳқиқ қарор мегирад. Дар пажӯҳиши мазкур, баробари зиндагинома ва мероси адабии шоир, мазмуну муҳтаво, ҷанбаҳои мазмунию шаклӣ ва адабию хунарии ашъори шоир баррасӣ мешавад. Ҷолибияти пажӯҳиши Лайламои Худойназар дар он аст, ки ин ҷо масири камолоти адабию эҷодии шоир дар ҳамбастагӣ бо марҳилаҳои асосии зиндагии иҷтимоию фардӣ ӯ тавзеҳ мешавад. Илова бар ин, диссертант кӯшидааст, ки дар ҷараёни таҳқиқи мавзӯ ҳамаи маҷмуаҳои бачопрасидаи ашъори шоирро фаро гирад. Китобномаи диссертатсия шаҳодат медиҳад, ки таҳқиқоти мазкур дар заминаи омӯзиши маводи фаровони илмӣ адабӣ таълиф гардидааст.

Дарачаи навгониҳои натиҷаҳо дар диссертатсия ва нуқтаҳои илмӣ, ки ба ҳимоя пешниҳод мешаванд. Бояд гуфт, ки масъалаи зиндагинома ва мероси адабии Ғаффоралӣ Сафар тавассути диссертатсияи мавриди назар дар адабиётшиносии тоҷик бори нахуст ба таври муфассалу фарогир ба таҳқиқ омадааст. Пажӯҳиши мазкурро метавон ҳамчун иқдоми аввалин

дар таҳқиқи аҳволу осори Ғаффоралӣ Сафар, вижагиҳои жанрӣ, мазмунӣ ва шакли ашъори ӯ ба шумор овард.

Муаллиф дар доираи таҳқиқоти мазкур тавонистааст зиндагинома ва масоили меҳварии эҷодиёти шоирро таҳлил намояд. Дар баробари ин, диссертант хусусиятҳои жанрӣ, рангорангии мазмунӣ, вижагиҳои хунарӣ ва сабкию забони ашъори Ғаффоралӣ Сафарро мавриди омӯзиши амиқ қарор дода, мақому ҷойгоҳи ӯро дар адабиёти тоҷикӣ замони истиқлол асосан дуруст муайян менамояд. Ҳамчунин, дастовардҳои адабию эҷодии шоир дар шеърӣ калонсолон ва ашъори бачагонааш воқеъбинона нишон дода шудааст. Диссертант ҷанбаҳои шаклию мазмунии рубоӣю дубайтиҳо, ғазалиёт, ҷаҳорпораю ашъори нимоии шоир, инчунин, осори танзомези вайро аз дидгоҳи илмӣ таҳқиқ намудааст. Дар маҷмӯъ, пажӯҳиши мазкур на танҳо паҳлӯҳои гуногуни ашъори Ғаффоралӣ Сафарро равшан мекунад, балки он барои таҳқиқи муҳити адабии Хатлон ва равандҳои инкишофи назму насри он мусоидат менамояд.

Асоснокӣ ва эътимоднокии хулосаю тавсияҳои дар диссертатсия ифодаёфта ба он даллат мекунад, ки диссертант дар ҷараёни ҷустуҷӯю кӯшишҳои илмӣ ба манбаъҳои қобили эътимод ва назариёти илмӣ эътирофгардидаи муҳаққиқони ватанӣю хориҷӣ таҷриба намуда, фарзияҳои ҳудро ба меъёрҳои пажӯҳиши муосир мутобиқ меозад. Муҳим он аст, ки маълумотҳои мавриди истифодаи диссертант ба сарчашмаҳои илмӣю адабии қобили эътимод таҷриба мекунад ва ҳаҷми маводи мавриди баҳс бо натоиҷи таҳлилу таҳқиқи диссертант мувофиқат менамояд. Илова бар ин, маводи илмӣ ба нашр расонидаи муҳаққиқ ва интиҳоби дурусти шеваҳои таҳқиқ, эътимоднокии хулосаҳои бадастомадаро таъмин бахшидаанд.

Натоиҷи низоми таҳқиқ дар шакли хулоса ва тавсияҳо пешниҳод мешавад, ки онҳо дар асоси таҳлилҳо ва баҳсу баррасиҳои фарогири илмӣ ба даст омадаанд. Илова бар ин, онҳо дурнамои омӯзиши аҳволу осори Ғаффоралӣ Сафар ва намоёндагони дигари ҳавзаи адабии Хатлонро муайян месозанд.

Ҳаҷм ва сохтори диссертатсия. Ба таври қуллӣ, метавон гуфт, ки диссертатсия сохтори мукаммалу муназзам дошта, он аз муқаддима, 3 бобу 9 ҷузъ, 8 зерҷузъ, тавсияҳо оид ба истифодаи натиҷаҳои амалии таҳқиқ, рӯйхати адабиёт ва интишорот дар мавзӯи диссертатсия иборат

мебошад. Ҳаҷми умумии диссертатсия 184 саҳифаи чопи компютерӣ мебошад.

Дар муқаддима муҳимияти мавзуи таҳқиқ, ҳадаф ва вазифаҳои таҳқиқ, сарчашмаҳои илмӣ ва шеваҳои таҳқиқ таъкид шудааст. Илова бар ин, дар муқаддима наwgониҳои илмӣ, аҳаммияти назария амалии таҳқиқ, саҳми шахсии муаллиф дар омӯзиши мавзӯ ва нуктаҳои асосие, ки ба ҳимоя пешниҳод мешаванд, тавзеҳ шудааст.

Боби аввали диссертатсия **“Ҳаёт ва эҷодиёти Ғаффоралӣ Сафар”** унвон дошта, масоили марбути рӯзгору осори шоир дар ҷаҳор фасл ва зерфаслҳои ҷудогона баррасӣ мешавад. Дар фасли аввали ин боб шарҳи ҳол ва мероси адабии шоир дар шакли умумӣ таҳқиқ шудааст. Дар фасли аввали ин боб шарҳи ҳол ва мероси адабии шоир дар шакли умумӣ баррасӣ мегардад. Диссертант таъкид мекунад, ки Ғаффоралӣ Сафар аз овони мактабхонӣ ба эҷоди шеър оғоз карда, давра ба давра ҳунару истеъдоди ҳудро сайқал дода, дар муҳити адабии Хатлон ба камол расидааст. Ба нашр расидани маҷмуаҳои “Гӯшвора”, “Намаксанг”, “Муборакбодӣ”, “Панҷаи овоз”, “Оҳанги дил” ва ғайра муаллифро ба ҳайси як шоири соҳибҳунар ва рангинхаёл муррафӣ намуданд. Барои маҷмуаи “Мутоиботи удабо” сазовори Ҷоизаи адабии ба номи Носири Хисрав гардидани шоир делели аз тарафи аҳли адаб эътироф шудани истеъдоду ҳунари адабии ӯ буд.

Мероси адабии шоир, тибқи ишораи диссертант гуногунжанр ва рангин мебошад. Дар маҷмуъ, Лайламои Худойназар эҷодиёти шоирро ба се даста тақсимбандӣ намудааст, ки он иборат аз ашъори барои калонсолон эҷодшуда, шеърҳои бачагона, осори манзум ва мансуру ҳаҷвии адиб маҳсуб меёбад.

Масъалаи хусусиятҳои жанрии ашъори Ғаффоралӣ Сафар дар фасли дуюми боби яқум муфасссал баррасӣ мегардад. Таҳқиқи мавзуи мазкур собит месозад, ки шоир бештар дар анвои маъруфи шеъри муосири тоҷикӣ, аз қабилӣ ғазал, рубой, дубайтӣ, фардиёт, анвои мусаммат ва дар қолаби ҷаҳорпорау шеъри нимоӣ эҷод кардааст. Ин нукта далели он аст, ки Ғаффоралӣ Сафар аз равандҳои шеъри муосири тоҷикӣ ва умумифорсӣ оғоҳии комил дошта, ҳунари истеъдоди ҳудро дар анвои гуногуни он санҷидааст. Илова бар ин, дар боби маҷмури диссертатсия мақом ва мавқеи рубоию дубайтӣ, ғазал, фардиёт ва мазмуну муҳтаво, хусусиятҳои адабию бадеии онҳо дар зерфаслу

фаслҳои алоҳида баррасӣ мешавад. Таъкид мегардад, ки ашъори ғиноии Ғаффоралӣ Сафар аз ҷиҳати мавзӯ ва мазмуну мундариҷа бою рангин буда, дар онҳо ишқу муҳаббати инсонӣ, ватану ватандӯстӣ, дастовардҳои замони истиқлол, некиву накӯкорӣ ва ғайра ситоиш ва васф мешаванд.

Ашъори бачагонаи шоир, ки як баҳши муҳими эҷодиёти ӯро тақмил медиҳад, ки дар се фасли боби дуюми диссертатсияи Лайламои Худойназар таҳқиқ мешавад. Диссертант зимни баррасии муфасссали муҳассаноти шаклию мазмунии ин баҳши боарзиши мероси адабии шоир таъкид менамояд: “Шеърҳои барои кӯдакон эҷоднамудаи Ғаффоралӣ Сафар, дар баробари дигар ҷиҳатҳои аҳсане, ки доранд, аз моҳияти хеле хуби тарбиявӣ маърифатбахш низ бархӯрдоранд. Шоир дар ин шеърҳои худ масъалаҳои гуногуни ахлоқиро ба миён гузошта, ба василаи тасвири оқибати аъмоли хубу бад хонандаи хурдсоли худро ташвиқ ба некӯкорӣ ва дурустрафторӣ кардааст.”

Дар боби сеюми диссертатсия, ки “**Мавқеи ҳаҷву мутоиба дар эҷодиёти Ғаффоралӣ Сафар**” унвон дорад, осори мансуру манзуми ҳаҷвии шоир аз дидгоҳи гуногун баррасӣ шудааст. Воқеан, фаъолияти ҳаҷвнигорӣ аз ҷумлаи самтҳои пурбори фаъолияти адабию эҷодии шоир маҳсуб меёбад. Вай дар тули умри пурбаракати худ асарҳои зиёди мансуру манзуми ҳаҷвӣ эҷод намудааст, ки онҳо баҳши танзи адабиёти муосири тоҷикро ғановат мебахшанд. Тибқи ишораи диссертант ҳаҷвиёти шоир, асосан дар жанрҳои латифа, мутоиба, масал, суолу ҷавоб, луғот ва ғайра эҷод шудааст. Ҳаҷвиёти шоир аз лиҳози мазмуну мундариҷа ҳам хеле рангин ва хотирмон мебошанд. Дар онҳо камбудии рӯзгори муосирон бо як оҳанги хос ва танзи малех, зебою шоирона танқид мешаванд.

Дар маҷмӯъ, метавон таъкид кард, ки Ғаффоралӣ Сафар аз ҷеҳраҳои дурахшони доираи адабии Хатлон буда, эҷодиёти ӯ, ки аз анвои гуногуни назму наср фароҳам омадааст, арзиш ва моҳияти шоистаи тарбиятӣ ва маърифатӣ дорад. Аз ин ҷиҳат ҳам, шоир аз адибони барқамол ва соҳибмақоми адабиёти тоҷикии давраи истиқлол ба ҳисоб меравад.

Дар қисмати хулосаи диссертатсия натиҷагирӣҳои диссертант аз таҳқиқи мавзӯ дар 20 банд ва тавсияҳои амалии ӯ дар 6 банд оварда шудааст, ки аксари онҳо қобили таваҷҷуҳанд. Дар ин баҳш дастовардҳои илмӣ муҳаққиқ бо низоми муаррифӣ мешавад. Онҳо моҳияти назарию

амалӣ касб мекунамд ва дар маҷмӯъ манзараи умумии таҳқиқоти диссертантро ҳамчун кори баанҷомрасида бозтоб месозанд.

Аҳаммияти назарии таҳқиқ дар он зоҳир мешавад, ки мавзуи мавриди назар, бо така ба дидгоҳҳои назарии дар илми адабиётшиносӣ санҷидашуда, таҳқиқ мегардад. Инчунин, натиҷаҳои бадастовардаи диссертант аз лиҳози назарӣ арзиши хос дошта, барои таҳқиқи минбаъдаи эҷодиёти Ғаффоралӣ Сафар ва масоили дигари марбути омӯзиши доираи адабии Хатлон мусоидат менамоянд.

Аз нигоҳи амалӣ бошад натиҷаҳои бадастовардаи диссертант метавонанд, барои таҳқиқу тадриси адабиёти тоҷикии давраи истиқлол, таҳияи рисолаю мақола ва дастурҳои таълимӣ дар самти назарияи адабиёт, таърихи адабиёти муосири тоҷик, сабкшиносӣ, нақди адабӣ, каломи бадеъ ва ғайра муфид бошанд.

Наشري натиҷаҳои таҳқиқ аз рӯйи мавзуи диссертатсия. Ҳангоми таҳқиқи мавзӯ докталаби дараҷаи PhD ба ҷустуҷӯҳои илмӣ худ таваҷҷуҳи хоса зоҳир намуда, дар маҷмӯъ 13 мақола ба таъъ расонидааст, ки аз онҳо 6 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Коммисияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр шудааст. Мақолоти мазкур муҳимтарин дастовардҳои илмӣ диссертантро ифода карда, сатҳу эътибори таҳқиқоти ўро баланд мебардоранд. Диссертант таваассути суҳанронӣ ва гузоришҳои илмӣ дар конференсияҳои сатҳи байналмилалию ҷумҳуриявӣ саҳми шахсии худро дар таҳқиқи мавзуи мавриди назар нишон додааст.

Мутобиқати ба расмӣ тадбири диссертатсия ба талаботи Коммисия. Диссертатсияи Лайламои Худойназар дар мавзуи “Зиндагинома ва фаъолияти эҷодии Ғаффоралӣ Сафар” барои дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD) аз рӯйи ихтисоси 6D020500 - Филология (6D020501 - Адабиёти тоҷик) дар сатҳи зарурӣ анҷом ёфта, аз ҷиҳати мазмуну муҳтаво ба талаботҳои мавҷуда, мутобиқ мебошад. Диссертатсия ба талаботи Коммисияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дараҷаи илмӣ номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 6D020500 -Филология (6D020500-Адабиёти тоҷик) мебошад.

Автореферат, ки фишурдаи муҳтавои диссертатсия таҳия гардидааст ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, № 267

тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад. Аз баррасии мухтавои диссертатсияи Лайламои Худойназар дар мавзуи “Зиндагинома ва фаъолияти эҷодии Ғаффоралӣ Сафар” метавон хулоса кард, ки кори илмӣ пешниҳодшуда, аз ҷумлаи таҳқиқотҳои фарогир ва мукаммали адабиётшиносии муосири тоҷик мебошад. Диссертант тавонистааст бо така ба сарчашмаҳои муътамади илмӣ адабӣ паҳлуҳои муҳиму асосии рӯзгору эҷодиёти шоирро ба таври маҷмӯӣ ва фарогир таҳлилу таҳқиқ намояд.

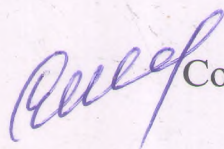
Эродҳо ба диссертатсия. Дар баробари дастовардҳои арзишманди илмӣ пажӯҳишӣ дар диссертатсия баъзе камбудихо низ ба назар мерасанд, ки ислоҳи онҳо арзиши таҳқиқоти мавриди назарро баланд месозанд:

1. Дар муқаддимаи диссертатсия, дар бахши нуктаҳои асосии ба ҳимоя пешниҳодшаванда, дар бандҳои 2, 3, ва 4 ба масъалаҳои мавриди назари диссертант шарҳу тавзеҳи бештар дода шудааст. Тибқи талабот нуктаҳои асосӣ бояд хеле кутоҳ ва мушаххас баён шавад.
2. Ба назари мо, дар боби якуми диссертатсия зиндагинома ва мероси адабии шоир дар ду фасли алоҳида баррасӣ мегардид, диссертант масоили мавриди назарашро амиқтару муфассалтар баррасӣ менамуд.
3. Дар боби якум диссертант агар дар фасли дуюм, на дар фасли сеюм мавзуҳои асосӣ ва мундариҷаи ғоявии ашъори шоирро баррасӣ намуда, баъдан, ҷанбаҳои жанрию шаклӣ ва адабию ҳунарии онҳоро таҳқиқ мекард, беҳтар буд.
4. Дар фаслҳои дуюм ва сеюми боби дуюми диссертатсия масъалаҳои мавриди назари диссертант бештар хусусияти шарҳию тафсирий доранд. Ҷанбаи илмӣ пажӯҳиши бахшҳои мазкурро бояд кавитар сохт.
5. Дар боби сеюми диссертатсия имкон дошт, осори ҳаҷвӣ (осори мансур ва манзум) шоирро дар ду фасли мукаммалу фарогир баррасӣ намуд ва ҷанбаҳои адабию ҳунарии ҳаҷвиёти ӯро дар фасли алоҳида (фасли сеюм) таҳқиқ намуд.
6. Дар авторефереат ҳангоми тавзеҳи мероси адабии шоир ба ҷойи номбар кардани ҳамаи маҷмуаҳо, муҳимтарини онҳо вобаста ба марҳилаҳои ташаккули шахсияти адабии Ғаффоралӣ Сафар баррасӣ мегардид, мухтавои фасли мазкури диссертатсия беҳтару хубтар равшан мешуд.

Камбудихои зикргардида чузъй ва ислоҳшаванда буда, онҳо ба арзиши шоистаи таҳқиқоти мавриди назар ҳалал ворид намеkunанд. Дар маҷмуъ диссертатсияи Лайламои Худойназар дар мавзуи “Зиндагинома ва фаъолияти эҷодии Ғаффоралӣ Сафар” ба меъёр ва талаботҳои муқарраршудаи бандҳои 31, 32, 33, 34 ва 35-и Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, тахти № 267 тасдиқ гардидааст, пурра мутобиқат менамояд. Дар асоси дастовардҳои илмӣ ва натиҷаҳои бозғатимоди бадастомада, муаллифи диссертатсия сазовори дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) аз рӯйи ихтисоси 6D020500 - Филология (6D020501 - Адабиёти тоҷик) мебошад.

Муқарризи расмӣ:

Доктори илмҳои филологӣ,
профессор, мудири кафедраи назария ва
таърихи адабиёти факултети филологияи
тоҷики Донишгоҳи давлатии омӯзгорӣ
Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни

Солехов Шамсиддин
Аслиддинович

Нишонӣ: 734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 121
Тел: 987-65-00-43
E-mail: soleh59@mail.ru

Имзои Ш. А. Солеховро тасдиқ мекунам:
Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои
махсуси Донишгоҳи давлатии омӯзгорӣ
Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни

Қодирзода Сайвалӣ

Нишонӣ: 734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 121
Тел: +992(37) 224-13-83
E-mail: info@tgpu.tj

20.12.2025.